

گزارش

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران
شنبه ۲۱ تیر ۱۴۰۲ - ۴ محرم ۱۴۴۵
سال بیست و پنجم - شماره ۶۸۰۸ - ۱۶ صفحه
قیمت: ۳۰۰۰ تومان

سرمقاله

مسیر احیای آن دو واجب فراموش‌شده

مهدی جواد اخوان
مدیرمسئول

دو فریضه امر به معروف و نهی از منکر که دو فرع از فروع دین هم هستند، بارها در قرآن کریم مورد تصریح و تأکید قرار گرفته‌اند، اما به‌نظر می‌رسد در جوامع اسلامی و نیز جامعه ما مظلوم واقع شده‌اند. در یک‌سو دشمنان دین با مترادف کردن این دو فریضه با خشونت، علیه آن نفرت‌پراکنی می‌کنند،

لیبرال‌ها با ترویج فردگرایی آن را نقض حریم خصوصی معرفی و محکوم می‌کنند و پارهای از دینداران نیز با توجیه کم‌تر یا بی‌بودن آن را به فراموشی می‌سپارند. این‌ها در حالی‌اند که اتفاقاً وجه ایجابی آن - یعنی امر به معروف - دقیقاً ترویج خوبی‌ها با تبلیغ صحیح است. این روش در آیه ۱۲۵ سوره نحل تبیین شده و «حکمت»، «وعظ» و «جدال احسن» ابعاد این تبلیغ صحیح معرفی شده‌اند. این سه رکن در واقع ترکیب «استدلال عقلانی»، «تعامل عاطفی» و «گفت‌وگویی روشمند» است. عقلانیت، عاطفه و تعامل عامل اثربخشی تبلیغ صحیح است و نتیجه‌بخشی امر به معروف و نهی از منکر نیز نیازمند هم‌افزایی همین سه رکن است.

به‌نظر می‌رسد مهم‌ترین چالش ما در نتیجه‌بخشی این فریضه مهم در همین نکته نهفته است. مسیر احیای این دو فریضه نیازمند تحولی عمیق و بنیادین است که بخشی از مهم‌ترین مؤلفه‌های آن را جوامع و نهادهای آن تشکیل می‌دهند: ۱. از پیچیدگی‌های فضای اجتماعی زمانه ما تنوع مخاطبان است. باید طیف متنوع و وسیع مخاطب با خاستگاه‌های فرهنگی و فکری مختلف و ذائقه‌های گوناگون را در نظر گرفت و متناسب با هر یک مواجهه‌ای درست تعریف کرد. شاید یکی از دلایلی که احتمالاً در تخاطبات فردی موفق بوده‌ایم توجه به همین نکته باشد. امر به معروف و نهی از منکر اول باید مخاطب خود را بشناسد و خود را جای او بگذارد و باید به این پرسش پاسخ دهد که چرا مخاطب او فاعل به معروف نیست یا عامل به منکر است؟ آیا این ناشی از چهل به اصل معروف و منکر است؟ آیا ناشی از درک ناقص یا غلط به معارف دینی است یا آنکه علمدانه و عاملانه این چنین است؟ در هر سه صورت ماچرا نوع مواجهه، خطاب و کنش امر به معروف تفاوت باید بکند. در حوزه تبلیغ گروهی و رسانه‌ای نیز چنین است و باید همین ظرافت‌های رسانه‌ای را درک کرد.

۲. امر به معروف موفق نیازمند طرح‌ریزی موفق است. اگر مخاطب را شناختیم، باید درک کنیم که کدام پیام برای او جذاب‌تر است و معروف و منکر را برای او ساده‌تر تبیین می‌کند. بستر انتقال پیام نیز متناسب با شخصیت فرد باید مورد توجه قرار گیرد. اگر هدف از امر به معروف و نهی از منکر اصلاح تربیتی فرد است، باید روش و بستر این فرایند به‌گونه‌ای باشد که پذیرش برایش امکان‌پذیر باشد. توجه به همان سه رکن یادشده (عقلانیت، عاطف و تعامل بنیادین را خوب شناخت و برای مواجهه صحیح فکری با آن موفق است.

۳. روح امر به معروف و نهی از منکر نیازمند بسترسازی‌های جدی است و اگر دستگاه‌هایی مثل ستادها که به این نام فعالیت دارد و دیگر دستگاه‌ها در فرآینک کردن آن کمتر موفق بوده‌اند، احتمالاً به دلیل غفلت از این مهم است. فرهنگ فردگرایی و بی‌تفاوتی در قبال جامعه و دیگران که سوغات تهاجم فرهنگی لیبرال‌ها به جامعه ایرانی است، نه تنها مهم‌ترین مانع در برابر این فریضه الهی است، بلکه نابودگر هر گونه مفهومی به نام «مسئولیت اجتماعی» است. تا زمانی که محافل فکری و رسانه‌ای مروج سبک زندگی و فرهنگ فردگرایانه هستند، دیوار محکمی در برابر امر به معروف و نهی از منکر هر روز بلندتر می‌شود و البته آسیب‌های آن کلیت جامعه را تهدید می‌کند. باید این معضل بنیادین را خوب شناخت و برای مواجهه صحیح فکری با آن برنامه‌ریزی کرد.

۴- نکته پایانی آن است که پیش‌نیاز رواج این فریضه الهی اصلاح تصویر ناقص و غلطی است که گاه از آن ساخته شده است. بر اساس اصل هشتم قانون اساسی «در جمهوری اسلامی ایران دعوت به خیر، امر به معروف و نهی از منکر وظیفه‌ای است همگانی و متقابل بر عهده مردم نسبت به یکدیگر، دولت نسبت به مردم و مردم نسبت به دولت. « بنابراین اگر دیدید کسی امر به معروف و نهی از منکر را به یک یا دو ضلع از این سه‌ضلعی محدود کرد، بدانید در حال کم‌فروشی و غش در معامله است. امر به معروف و نهی از منکر یک بسته جامع برای حفظ سلامت کشور و جامعه است، اگر ناقص فهم و اجرا شود، یا مستولان فاسد می‌شوند یا مردم با هر دو.

شاید تصویر افغانی

شهرهای ایران و عراق و برخی کشورهای اسلامی دیروز در دستان راهپیمایان مسلمان خود، هم کتاب قرآن داشت، هم تصاویر رهبر معظم انقلاب و حاج‌قاسم سلیمانی. این بهترین پیام به قرآن‌سوزی در غرب بود

پای سوئد را از جهان اسلام قطع کنید

سوئد قطعاً باز یگر ننگ‌نویخت سناریوی اسلام‌هراسی و مسلمان‌هراسی غرب است که یکی از اهداف آن، مقابله با تغییر ترکیب جمعیت اروپا در اثر مهاجرت و افزایش زادوولد مسلمانان این منطقه است. قرعه فال به اسم سوئد افتاده است که به نسبت فرانسه و آلمان و انگلیس، مسلمانان کمتری دارد و می‌تواند از آتش خشم جمعیت مسلمان در آمان باشد. قطعاً بهترین راه مقابله با رفتار غرب، تصمیم‌عقلانه «خراج سفیر سوئد از جهان اسلام و تحریم کالاهای سوئدی» است که عراق انجام داد و سید حسن نصرالله به جهان اسلام پیشنهاد کرد و برخی سیاستمداران جهان اسلام نیز حمایت کردند و ملت‌های مسلمان نیز در اعتراض‌های خود بر آن پای فشرده‌اند. کشورهای غربی باید هزینه «گز نه‌شدن در اجرای سناریو» را بدانند و پیش‌دند تابانند که در جهانی پیوسته به‌هم و هم مقدسات دیگران آسان نخواهد بود | **صفحات ۳ و ۱۵**

پیوند زمین و آسمان به حرمت این همه معصومیت

زهرا جاجردی | خبرنگار گروه اجتماعی

قرار عاشقانه شیر خوارگان حسینی امسال در پنج‌فاره قدی و ۴۵ و ۴۵ کیلومتر و ۸ هزار نقطه کشورمان برگزار شد. در شهر تهران علاوه بر مجالس کوچک‌تر هیئت‌ها و حسینیه‌ها، سه تجمع بزرگ در مصلا امام خمینی (ره)، مهدیه تهران و آستان مقدس حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) برگزار شد و میلیون‌ها مادر فاطمی به همراه شیرخوارگان حسینی‌شان به وعده‌گاه آمده بودند تا فرزندان‌شان را نذر قیام‌قائم آل‌محمد(ص) کنند | **صفحه ۲**

واکنش به استقرار زیردریایی اتمی آمریکا

پیونگیانگ در «وضع دکترینی» کاربرد سلاح هسته‌ای قرار گرفت

وزیر دفاع کره شمالی در واکنش به استقرار زیردریایی اتمی آمریکا در کره جنوبی اعلام کرد که استقرار ناوهای هواپیمابر، بمبافکن یا زیردریایی‌های موشکی آمریکا در کره جنوبی می‌تواند زمینه‌ساز کاربرد سلاح هسته‌ای از طرف پیونگیانگ باشد. به گزارش «جوان»، سپتامبر سال قبل (۲۰۲۲) کره شمالی دکترین کاربرد هسته‌ای سال ۲۰۱۳ خود را تغییر داد که بر اساس آن، پیونگیانگ اجازه می‌یابد وقتی یک کشور دیگر، تهدیدی قریب‌الوقوع برایش به وجود بیاورد، به طور خودکار حمله هسته‌ای پیشگیرانه و «فوری برای نابودی نیروهای متخاصم» انجام دهد. دکترین جدیدی که با واکنش‌های مختلفی روبه‌رو شد، در واقع به پیونگیانگ اجازه می‌دهد حتی در صورت احساس تهدید قریب‌الوقوع علیه خود، از تسلیحات هسته‌ای علیه نیروی متخاصم استفاده کند. حالا به فاصله کمتر از یک سال از دکترین جدید، وزارت دفاع کره شمالی در بیانیه‌ای در واکنش به استقرار زیردریایی یواس اس تیکتیک آمریکا در کره جنوبی که قابلیت تراب تسلیحات هسته‌ای هم دارد، اعلام کرده که ممکن است در وضعیت استفاده از سلاح هسته‌ای علیه همسایه جنوبی خود قرار بگیرد. معنی دیگر بیانیه پیونگیانگ آن است که شرایط کاربرد سلاح هسته‌ای در تئوری برایش فراهم است. رسانه دولتی KCNA روز پنج‌شنبه از قول کانگ سون نام، وزیر دفاع کره شمالی نقل کرد که استقرار ناوهای هواپیمابر، بمبافکن یا زیردریایی‌های موشکی آمریکا در کره جنوبی می‌تواند معیارهای

استفاده از سلاح هسته‌ای را برآورده کند، چیزی که می‌تواند سطح تنش‌ها را در شبه‌جزیره کره از آنچه که هست، بیشتر کند. در بیانیه وزارت دفاع کره شمالی آمده است: «مشاهده روزافزون استقرار زیردریایی هسته‌ای استراتژیک و سلاح‌های دریایی‌های استراتژیک ممکن است تحت شرایط استفاده از سلاح‌های هسته‌ای مشخص شده در قانون کره شمالی قرار گیرد.» مشخص است اشاره کانگ، وزیر دریایی تازه مستقر شده آمریکا با قابلیت حمل موشک بالستیک است که اواخر هفته قبل به بندری در جنوب شهر پوسان رسید. فرانک اوم، کارشناس ارشد شمال شرق آسیا در مؤسسه صلح ایالات متحده، به نیویوریک گفته که تهدید وزیر دفاع کره شمالی «به نظر می‌رسد تفسیر قابل قبولی از دکترین هسته‌ای» این کشور باشد، هر چند به گفته او، «این دکترین جای زیادی برای تفسیر» باقی گذاشته است. به گفته او، نسخه به روز شده دکترین کره شمالی به عنوان یکی از شرایط بالقوه کاربرد بیان کرده که سلاح هسته‌ای می‌تواند زمانی ضروری باشد که حمله دشمن، هسته‌ای یا غیرهستهای، «قریب‌الوقوع تعبیر شود.»

کره جنوبی دیروز در واکنش به بیانیه وزارت دفاع همسایه شمالی خود هشدار داده که هر گونه استفاده از سلاح اتمی، پایان حکومت هیئت حاکمه کره شمالی را رقم خواهد زد. سنول، استوارز زیردریایی هسته‌ای آمریکا در سواحل کره جنوبی را حق خود دانسته، بر نامه موشکی و هسته‌ای کره شمالی را نقض قطعنامه‌های شورای امنیت خوانده و گفته است: «پیونگیانگ در صورت حمله با پاسخ قاطع، فوری و گسترده واکنش و سنول مواجه خواهد شد و پایان هیئت حاکمه کره شمالی را رقم خواهد زد.» نمایندگان ارشد آمریکا و کره جنوبی در امور صلح و امنیت شبه‌جزیره کره هم در نشست‌های مشترک در ژاپن، باسرا از تکراری از تحرک هسته‌ای پیونگیانگ، بر سر ایجاد موضع دفاعی مستحکم‌تر در برابر هر گونه تنش بیشتر توافق کردند. گپ کان، نماینده کره جنوبی در ملاقات با سونگ کیم هم‌نامی امریکایی خود گفته است: «مانگرانی عمیق خود را نسبت به رد مداوم پیشنهاد گفت‌وگو با کره شمالی و مقصر جلوه دادن سایر کشورهای منطقه برای تشدید تنش‌ها را از کره‌دایم و از پیونگیانگ می‌خواهیم که به سرعت به میز مذاکرات خلع سلاح هسته‌ای باز گردد.»

واردات خودرو «تقریباً هیچ»

از اذر بهیشت سال گذشته تاکنون، مردم در انتظار تحقق وعده‌های دولت و واردات خودروهای خارجی هستند. بعد از ۱۴ ماهه از گمرک خیر می‌رسد که فقط یک‌درصد از برنامه‌های واردات خودروهای ویزند(برند) مانند کیا، هیوندای، میتسوبیشی و چانگان برده برمی‌درد و شفاف‌سازی این سازمان را خواستار می‌شود | **صفحه ۴**

گتئی‌ایمجز

تعیین مجازات نباید موجب وهن شود

رئیس دستگاه قضا در تازه‌ترین سخنانش خود تأکید کرد که «مجازات باید متناسب، عقلانه و اثربخش باشد.» برخی این تذکر محسنی‌زاده‌ی را در کنار تذکر مهدی فضایی، عضو دفتر حفظ آثار مقام معظم رهبری که به اهمیت «عقلانه» بودن احکام قضایی اشاره کرده بود، می‌گذارند و نتیجه می‌گیرند، روی اشاره این تذکرات به احکامی است که در روزهای اخیر برای برخی هنجارشکنان جامعه صادر شده است | **صفحه ۶**

اظهارات خام و حساسیت‌زا حل مسئله حجاب را به تأخیر می‌اندازد

در شرایطی که رهبر معظم انقلاب به زیست مهربانانه همه اقشار جامعه در کنار هم تأکید می‌کنند و رؤسای قوا هم بر اجرای مرقانون و برپهیز از رفتارهای سلیقه‌ای در برخورد با ناهنجاری‌های اجتماعی اصرار دارند، اظهارات برخی از صاحبان تریبون پیرامون حجاب، بر دو قطبی‌های کاذب و افزایش گسست اجتماعی دامن می‌زند.

محمدصادق ففقری
دبیر گروه اجتماعی

اکنون و در شرایطی که مواجهه افراد با مقوله حجاب، بیشتر از آنکه بر خاسته از فرهنگ و علقه‌های اعتقادی شخصی باشد، به نمودی کز برای ابراز عقاید سیاسی تبدیل شده است، اظهارنظرهای موجع پیرامون پوشش، بر گسترش ناهنجاری‌ها می‌افزاید، رخنه کره ده است. دهه محرم و هیئات چندین هزار نفری هم یکی بر لجاجت سیاسی برخی از افراد می‌افزاید که نتیجه آن افزایش ناهنجاری‌های اجتماعی است. خصوصاً از مخاطبان رسانه‌ها و شبکه‌های مجازی نسبت به فرد اظهارنظرکننده حساس باشند و اصطلاحاً اظهارات او را ترند کنند، بیان ناراست از سوی چنین فردی، اتفاقاً و مستقیماً باعث بیشتر شدن ناهنجاری‌ها خواهد شد.

«مرضی» خطاب کردن دختران و زنانی که شاید به دلایل سیاسی به صورت مقطعی، یا حتی به دلایل اعتقادی و به صورت دائم، خود را ملزم به رعایت قانون در مقوله حجاب نمی‌دانند، بیشتر از آنکه علاجی برای ناهنجاری‌های اجتماعی باشد، بر گسترش آن دامن خواهد زد. درست است که تبیین‌داران در دسترس کسانی که اظهاراتشان در رسانه‌ها دست به دست می‌شود، نسبت به حجاب احساس مسئولیت دارند و باید هم برای بهبود آن صحبت کنند، اما صحبت حساسیت‌زا در شرایط کنونی، دمیدن بر تنور ناهنجاری است. علاوه بر این، افکار عمومی، حتی بخشی از اذهان جامعه معتقد و متدین، نسبت به اظهارنظرهای خارج از عرف، حساس شده و در خوش‌بینانه‌ترین حالت، آن را به حساب فهم ناصحیح گوینده‌ها و وضعیت جامعه و اقتضائات آن می‌گذارد. نتیجه تکرار این اظهارنظرها، لوث شدن بیش از پیش صحبت‌ها پیرامون حجاب و بی‌اعتباری رسانه‌های گویندگان این صحبت‌هاست.

نقاط اشتراک جامعه ایرانی که نیست. حماسه به یادماندنی جشن خیابانی غدیر یکی از نمادها و نموده‌هاست که ثابت می‌کند روح معنویت در بین ما ایرانیان رخنه کره ده است. دهه محرم و هیئات چندین هزار نفری هم یکی متکلم وحده حل‌شود؟! ناهنجاری اجتماعی یک دغدغه مردمی است و با رویکردهای مردمی هم در کنار اقدامات عملی حاکمیت، و نه صحبت‌های یک طرفه، حل می‌شود. رهبر معظم انقلاب پیش از این روشن‌بینانه تصریح کرده‌اند که «این مسئله احجاباً قطعاً حل خواهد شد.» فقط این اظهارنظرهای خام و حساسیت‌زا، حل شدن مسئله حجاب را به تأخیر می‌اندازد.

یادداشت سیاسی
کبری آسوپار

استیصال کارگزاران مقابل فائزه

حزب کارگزاران سازندگی می‌خواهد کج‌کار و مرزیز در خصوص فائزه هاشمی، عضو سرکش خود رفتار کند، تا همه چیز حتی خروج فائزه از این حزب، آرام و بی‌هیاهو انجام شود. سیاست البته این همه ابهام را بر نمی‌تابد و کارگزاران هم متعلق به جریانی است که همیشه بر طبل ایستاده تا جایی که وزیر خزانهداری آمریکا در سفر به چین، به دنبال کاستن از سطح تنش اقتصادی است و مقامات چینی، در شرایط ناخواسته با یک وضعیت تحمیلی امنیتی و تنش به تدریج فراینده امریکایی روبه‌رو هستند و خود را در سطح ملی و ائتلاف با روسیه و دیگر متحدان آماده می‌کنند | **صفحه ۱۵**

یادداشت بین‌الملل
هادی محمدی

وارونه‌نمایی از تحولات نظام بین‌المللی

در سفر کیسینجر به چین که ظاهراً هماهنگی کاخ سفید نیست، وی از وقوع جنگ جهانی سوم، ابراز نگرانی کرده است، چرا که از سوی چینی‌ها، در عرصه رقابت اقتصادی، امریکا پنبه کافی برای یک جدال مؤثر در قبال چین ندارد و چین نیز با قدرت در مقابل امریکا ایستاده تا جایی که وزیر خزانهداری آمریکا در سفر به چین، به دنبال کاستن از سطح تنش اقتصادی است و مقامات چینی، در شرایط ناخواسته با یک وضعیت تحمیلی امنیتی و تنش به تدریج فراینده امریکایی روبه‌رو هستند و خود را در سطح ملی و ائتلاف با روسیه و دیگر متحدان آماده می‌کنند | **صفحه ۱۵**

یادداشت سیاسی
رسول سنائی‌راد

قرآن‌سوزی یا ارتجاع هویتی غرب

تکرار ماجرای قرآن‌سوزی در کشور سوئد به بهانه حمایت از آزادی بیان و صدور مجوز تورات و انجیل سوزی از سوی پلیس این کشور، حاکی از سناریوی کنیث و پیچیده‌ای است که می‌تواند به آتش اختلاف و تفرقه و نفرت بین پیروان ادیان دامن‌زده و پدیده خطرناکی چون تروریسم کور یا نیابتی را نیز فعال نماید. اینجاست که دقیقاً ردپای همان ارتجاع تاریخی و هویتی قرون وسطایی جهان غرب هویدا می‌شود که با تصور جلوگیری از احیای هویت اسلامی رو به قرآن‌سوزی و اسلام‌هراسی آورده است | **صفحه ۲**